

Valašský soubor
KAŠAVA

88. beseda u cimbálu

Fryšták 14. prosince 2019

*Vánoce, Vánoce,
skoro-li budete
aneb*

Besedování s Handrlákem

Libuše a Jiří Perůtkovi při tanci kúlaná. MFF Strážnice, 80. léta 20. století

Veronika Jedličková (nevěsta) a Ludmila Bařínková (kmořřenka) ve svatební části scénického bloku O práci, lásce a radosti. Fryšták 1980

Ten vánoční čas dočkali sme zas...

*Večernice zažehá svým stříbřitým svitem temné nebe
a my sledujeme představení tak sváteční,
jako je sváteční chvílka, kterou si najdeme pro úžas nad hvězdnou oblohou.
Řád světa, vepsaný do dráhy oběžnic a cesty světla k našim očím,
udívoval a inspiroval všechny, kteří přemýšleli o člověku a jeho místě na světě.
A najít své místo znamená cítit své pouto.
Může být teplé jako oheň nebo jako hlína na jaře,
k neuzdvižení těžké jako odpovědnost,
svíravé jako bolest,
sladké jako láska,
jemné jako dětská ruka,
pevné jako rodina, se kterou sedíte v kruhu kolem jednoho stolu.
Kolem toho stolu, co se slavnostně oděl,
aby připomenul, že se rok s rokem sešel
a hvězdné nebe nad námi i mravní zákon v nás jsou tytéž,
i když nám chybí ten, co je vždy připomínal.
Vinšujem Vám dobrý deň, výš vodičku než oheň.*

VS Kašava

Folklorní soubor písní a tanců HANDRLÁK

z Kunovic vznikl v roce 2001 z dětského folklorního souboru Handrláček, jehož počátky sahají do roku 1986, kdy ho založila Ludmila Habartová. Název souboru vychází z označení dnes již zaniklé profese: handrláci chodili po vesnicích a sbírali od lidí staré hadry. Výměnou jim dávali hrníčky nebo talířky. Původně byl tento podomní „obchodník“ označován jako hadrář, z čehož časem vzniklo slovo handrlák. Soubor zpracovává oblast uherskohradištského Dolňácka, nevyhýbá se však ani sousednímu Dolňácku uherskobrodskému, luhačovickému Zálesí či folkloru moravsko-slovenského pomezí (Kopanice). Ve své tvorbě se snaží nalézat a revitalizovat téměř zapomenuté lidové písně, tance, zvyky a obyčeje svého regionu. Členové Handrláku nikdy nechybí na velikonoční šlaháčkové jízdě, tanečníci jsou součástí hodové chasy, která pořádá hody s právem a fašank, a účastní se také jízdy králů. V příštím roce bude králem syn jedné z tanečnic souboru a zároveň místostarostky Kunovic, a tak čeká Handrlák i nácvik tanečního pásma inspirovaného tímto zajímavým starobylým obyčejem. V neposlední řadě je spolek spolupředatelem Školy verbuňku a Školy lidového tance, které se pravidelně konají v srpnu a v září jako součást kunovských hodů. Vedoucí taneční složky je Pavlína Hrdlíková, uměleckým vedoucím je Jiří Lůčný. Soubor doprovází CM Čarapa s primášem Štěpánem Vaculíkem.

Dětský folklorní soubor KUNOVJÁNEK

je jedním ze čtyř dětských folklorních souborů v Kunovicích. Pracuje od roku 2006 a sdružuje děti ve věku od 8 do 15 let. Děti se v souboru učí známým i neznámým písničkám, lidovým hrám a základním tancům nejen z regionu Dolňácka. Vedeny jsou především k přirozenému dětskému projevu, vztahu k tradicím a vědomí významu folkloru v jejich rodném regionu. Zúčastňují se většiny kulturních událostí v Kunovicích (jízda králů, fašank, Den matek, zpívání u vánočního stromu, hody). Téměř dvanáct let svým vystoupením vítaly nové kunovské občánky. Soubor se těší z velké podpory a spolupráce rodičů i finanční podpory města Kunovice. V letošním roce byl součástí festivalu ve slovinském Mariboru. Kunovjánek doprovází cimbálová muzika Čarapa s primášem Štěpánem Vaculíkem.

MUŽSKÝ SBOR Z KUNOVIC

byl založen v roce 2005 chlapy, kteří milují lidovou kulturu Slováků, a především písňový folklor tohoto regionu. Začátky sboru se nesly ve znamení nadšení ze společného zpěvu, po několikaleté činnosti ale zpěváci sklízají ovoce svého svědomitého přístupu ke zkouškám v podobě pozvánek na nejrůznější folklorní i nefolklorní akce. Protože se vystoupení konají celoročně, pořídili si členové sboru kunovské kroje jak pro zimní, tak pro letní období a také jak pro všední, tak pro slavnostní příležitosti. S kunovickými zpěváky se můžete setkat především při jejich programech v různých koutech Moravy, ale každoročně jsou zváni také na Slovensko.

Vánoční jarmáček trochu jinak

Vážení hosté, od letošního roku se tradiční vánoční jarmáček nebude konat v prostorách jídelny, ale ani tak nebudete ochuzeni o možnost zakoupení drobných vánočních dárků. Několik prodejců má pro Vás připraveno své zboží u vstupu do sálu. Letos zde nabízíme upomínkové předměty a CD Valašského souboru Kašava, porcelánové šperky a drátované ozdoby od Dity Králové či háčkované vánoční ozdoby, hračky a drobnosti z korálků od rodiny Fialových.

88. beseda u cimbálu

Fryšták 14. prosince 2019

*Vánoce, Vánoce, skoro-li budete
aneb Besedování s Handrlákem*

Program

1. Pastuši	DFS Kašavjánek
U JESLIČEK	
2. Chval každý duch Hospodina	Miroslav Horsák
3. Vánoce, Vánoce, skoro-li budete	MS z Kunovic, CM Čarapa
4. Ten vánoční čas	Miroslav Horsák
5. Tichá noc	MS z Kunovic, CM Čarapa
6. Svatou dobu již tu máme	FSPT Handrlák, CM Čarapa
7. Krásná panna	
8. Tam v dálné dolině	
9. Co to znamená medle nového?	CM Čarapa
10. Na hoře i na dolině	FSPT Handrlák, CM Čarapa
11. Aj, co to hlásají u nás v dědině	DFS Kunovjánek, CM Čarapa
12. Ó vy přeradostné, ó vy přeblažené	MS z Kunovic, CM Čarapa
13. Narodil se Kristus Pán	všichni účinkující
14. Chval každý duch Hospodina	Miroslav Horsák
NA ŠTĚPÁNA	
15. Pojdte, chlapci, k nám	FSPT Handrlák, CM Čarapa
16. Vinšuju vám dobrý deň	
17. Sedí pantáta	CM Čarapa
18. Vzácny pane hospodári	FSPT Handrlák, CM Čarapa
19. Ste dóma, ste dóma	
20. Děkujeme panu hospodáři	Miroslav Horsák
21. Milý Bože, kam dál hůre, co já robit mám	
22. Došli sme k vám na koledu	DFS Kunovjánek, CM Čarapa
23. Den přeslavný	všichni účinkující

Tradiční předpůlnoční kašavské koledování

Zdobení stolu; Daj vám Pán Bůh, milí páni; Podte, chlapci, k nám; vánoční lidová hra Naše je to dětátko; Šťestí, zdraví, dlouhé žití; Ten vánoční čas; šťastíkování, společný zpěv koled

Změna programu vyhrazena.

Po skončení předpůlnočního koledování se hraje k tanci do 1.30 hod.

Účinkují

Folklorní soubor písní a tanců HANDRLÁK

Umělecký vedoucí souboru: **Jiří Lůčný**

Vedoucí taneční složky: **Pavčina Hrdlíková**

Primáš CM Čarapa: **Štěpán Vaculík**

MUŽSKÝ SBOR Z KUNOVIC

Vedoucí: **Pavel Bartošík**

Dětský folklorní soubor KUNOVJÁNEK

Vedoucí: **Romana Hanušáková, Pavčina Hrdlíková a Adam Hons**

Dětský folklorní soubor KAŠAVJÁNEK

Vedoucí: **Josef Sousedík, Klára a Václav Julinovi**

Valašský soubor KAŠAVA

Umělecká vedoucí: **Lucie Uhlíková**

Vedoucí taneční složky: **Ondřej Pavlišťík**

Vedoucí dívčího pěveckého sboru a CM VS Kašava: **Petra Pavlišťíková**

Primáši CM VS Kašava: **Kateřina Dlabajová a Vojtěch Vlk**

* * *

Program připravili: **Jiří Lůčný, Petra Pavlišťíková, Ondřej Pavlišťík**

Konferenciér: **Jana Pluhařová**

Text půlnočního šťastíkování: **Kateřina Pešatová**

Produkce: **VS Kašava a Mladá Kašava**

Zvuk a světla: **Marcel Rech, Alois Kopřiva**

*Po dobu trvání programu je bufet uzavřen.
Kouření je v celé budově zakázáno.*

Besedu finančně podpořil Zlínský kraj

Zveme Vás na akce Kašavy v sezóně 2019/2020

- 15. prosince 2019, Malá scéna Zlín, Vánoční besídka DFS
- 24. prosince 2019, náměstí Míru ve Zlíně, Štědrovečerní zpívání
- 15. února 2020, Lukov, 49. valašský bál
- 22. února 2020, ZUŠ Zlín, Trnečka – pěvecká soutěž dětských zpěváků
- 24. května 2020, Malá scéna Zlín, 31. besídka u cimbálu
- 24. října 2020, Fryšták, 89. beseda u cimbálu
- 12. prosince 2020, Fryšták, 90. beseda u cimbálu

Klub přátel Kašavy

Jestliže jste pravidelnými návštěvníky akcí Kašavy, ve Vašem kulturním kalendáři určitě nikdy nechybí dvě besedy u cimbálu, valašský bál, besídka dětských folklorních souborů a naše další akce. Staňte se členy Klubu přátel Kašavy a budete moci využívat těchto výhod:

- koupě až šesti vstupenek se slevou 20 %,
- zasílání pozvánek na akce Kašavy,
- prémie při návštěvě fryštáckých akcí: dnes tři chlebičky zdarma,
- sleva na nákup ve vybraných obchodech: Pánská móda Sýkora – 20% sleva, kavárna-vinotéka BALKAN EXPRESS – 5% sleva na víno, 15% sleva na útratu v kavárně, Katka Květiny – sleva 15 % na nákup řezaných a hrnkových květin v prodejně Katka Květiny na ulici Havlíčkova 1561, Otrokovice.

Členem Klubu přátel Kašavy se můžete stát vždy na dvě sezóny, slevy tedy můžete využít na šesti akcích. Stačí zaplatit pouhých 200 Kč a vyplnit lístek s údaji pro zasílání pozvánky. Prémie je vyhlašována na každou akci, tedy besedy u cimbálu a bál. Tou dnešní jsou **tři chlebičky zdarma**.

Členství v klubu si můžete založit na některé akci Kašavy, nebo nám můžete zavolat, či poslat e-mail na adresu <info@soubor-kasava.cz>.

Naše radosti a smutky roku 2019

Adventní čas a tyto stránky nám každoročně dávají prostor zavzpomínat na radosti a věnovat tichou vzpomínku smutkům, které Kašavě přinesl uplynulý rok. Naši pravidelnou velkou radostí je rozrůstání souborové rodiny. Svatby jsme se letos bohužel nedočkali (ale už se nám blýská na lepší časy), zato o přírůstky nebyla nouze. Chlapů není v souboru nikdy dost, proto jsme moc rádi, že nám letos přibýly hned tři tanečnické posily. Adéla a Vratislav Šarmanovi se těší z prvorozeného syna Štěpána, Leoně Barákové přibyl druhý syn Adam, Kristýně a Martinovi Kubíčkovým o měsíc později Antonín. Aby ale měli hoši jednou s kým tančit, vyrovnaly počty tanečnice Pavla Rozsypalová s dcerou Stelou a Barbora Mlýnková s Amálií. Těšíme se, že tito malí tanečníci a tanečnice brzy rozšíří řady některého z našich dětských souborů.

Významného životního jubilea se letos dožívá **Libuše Perůtková**, výborná tanečnice, sólistka a první vedoucí souboru Kašava, která stála nejen u jeho zrodu v roce 1971, kdy po nácvičku figurálních tanců na oslavu dožíněk probudila v kašavské omladině zájem o lidovou píseň a tanec a chuť v tancování pokračovat, ale dlouhá léta byla se svým manželem Jiřím také jeho „spiritus agens“, neboli vůdčí duch. Ve všech generacích souboru, v celé jeho 49leté historii, nenajdete člověka, který by neznal její jméno. Bez Perůtkových by Kašava nebyla Kašavou. Dlouholetá vedoucí taneční složky se však nevěnovala jen tanci. Spolu se svým mužem Jiřím a hudebním pedagogem Aloisem Skoumalem také založila soutěž dětských zpěváků lidových písní Trnečka, která letos proběhla již po dvacáté páté. I po ukončení své aktivní taneční činnosti je Libuše Perůtková v souboru vždy ochotná pomoci a poradit, obzvláště pak s nácvikem tance kulaná,

za jehož jedinečnou interpretaci byla se svým mužem oceněna na Mezinárodním folklorním festivalu Strážnice. Přejeme jí srdečně vše dobré a mnoho zdraví i sil do dalších let. S přáním se přidala i dvorní choreografka Kašavy Věra Kovářů: „Milá Libuško, když kráčíš po ulici, vždycky upravená, dobře oblečená a s úsměvem na rtech, zdraví Tě spousta lidí každého věku. Ti mladší jsou většinou tvoji bývalí žáčci z mateřské školky, kterou jsi po léta vedla, starší pak jejich vděční rodiče. Jak snadné je zapomenout, že nám všem přibývají roky a i ty, vitální a činorodá, ses přehoupala přes osmdesátku. Při Tvé aktivitě věnované pravidelnému cvičení s nemocnými si

většina z nás ani neuvědomí, že legendární tanečnice kulané by mohla přijít do věku, v němž mnozí ztrácejí nejen schopnost pohybu, ale také chuť k životu. Nebojím se však, že by to byl Tvůj případ. Vždyť Ty jsi stále usměvavá a ochotná pomoci radou či činem mnoha dětským souborům, to vše v součinnosti s Tvým milým mužem Jiřím. Spolu s celým souborem Kašava se připojuji k přání zdraví a radosti ze života.“

Tvoje Věra Kovářů

K dalším velkým letošním radostem patří osmdesátiny **Antonína Bařínky**, zakladatele kmenových cimbálových muzik Kašavy a dlouholetého primáše a uměleckého vedoucího první souborové muziky. Jeho stopu najdete téměř v každém kousku hudby, která zazní na besedách u cimbálu. Pokud není sám autorem, tak je autorem někdo z jeho žáků. Jeho pedagogická činnost je pak dalším obdivuhodným dílem. Je zakladatelem tradice dětských cimbálových muzik při ZUŠ Zlín. Přímou i nepřímou se tak zasloužil o to, že je na světě o 200 muzikantů více. Jeho hu-

dební úpravy patří k tomu nejlepšímu, co můžete v souvislosti s moravskou lidovou písní slyšet. Bez nich by Kašava nebyla Kašavou. Připomeňme např. hudbu k prvním čtyřem scénickým blokům, zejména pak po všech stránkách výjimečný blok *Už tu smrt nesem*, z pozdější doby např. jeho úpravy Janáčkovy *Moravské lidové poezie v písni*. Nadčasovost úprav Antonína Bařínky nejlépe dokládá fakt, že jsou dodnes základním muzikantským repertoárem souboru. Celá Kašava i obě vděčné cimbálové muziky mu ze srdce přejí pevné zdraví a mnoho radosti.

V prosinci oslavila kulaté životní jubileum **Veronika Jedličková**. Jako tanečnice, vedoucí souborové přípravy, vedoucí taneční složky a choreografka byla jedním z pilířů Kašavy celých pětadvacet let (1979–2004). Řada jejích choreografií patří k „rodinnému stříbru“ souboru. Protože byla dcerou pana doktora Pavlištika, neměla to se studiem jednoduché. Z „kádrových důvodů“ se musela nejdřív vyučit v Hořicích na prodavač-

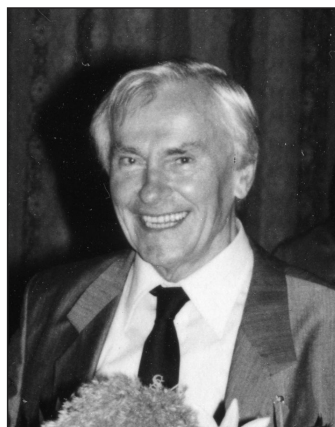
ku drogistického zboží, pokračovala dálkovým studiem a maturitou na ekonomické škole, aby nakonec vystudovala taneční pedagogiku na Hudební fakultě Akademie múzických umění v Praze a mohla ve šlépějích své maminky vyučovat v tanečním oboru Lidové (později Základní) umělecké školy. Spousta jejích žákyň našla uplatnění v Kašavě a dalších tanečních souborech. Jako členka umělecké rady Kašavy se dodnes podílí na péči o její nejen taneční kvalitu. Přejeme Veronice hodně zdraví, štěstí a osobní pohody.

Na sklonku léta slavila kulatiny **Lucie Uhlíková**, současná umělecká vedoucí souboru, dlouholetá umělecká vedoucí druhé souborové kapely, autorka mnoha hudebních úprav a scénářů řady programů našich besed u cimbálu, ale i MFF Strážnice. Do první souborové kapely vedené Antonínem Bařinkou nastoupila jako cimbalistka už v patnácti letech. Z nás, kdo se považujeme za „žáky“ doktora Pavlišťíka, se od něho naučila určitě nejvíc jeho pracovitosti a zájmu o lidovou kulturu. Vystudovaná muzikoložka a etnoložka pracuje už od roku 1994 v Etnologickém ústavu Akademie věd ČR, kromě toho učí už 31 let hře na cimbál v ZUŠ Zlín,

kde pro Kašavu a další soubory vychovala mnoho výborných cimbalistů. Je členkou Programové a Dramaturgicko-produkční rady Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice a šéfredaktorkou Národopisné revue. Díky erudici a osobní houževnatosti se jí daří udržovat Kašavu mezi předními folklorními soubory České republiky. I jí přejeme do dalších let pevné zdraví i dostatek sil a tvůrčí invence.

V únoru letošního roku se v plné duševní svěžesti dožil neuvěřitelných sta let **Miroslav Zikmund**, polovina legendární cestovatelské dvojice Hanzelka – Zikmund. O jeho cestách, literárním, filmovém a fotografickém díle byla veřejnost informována podrobně, méně se ví o práci, kterou vykonal pro soubor Kašava. Požádal ho o ni jeho blízký přítel Karel Pavlišťík. Už v říjnu roku 1980 byl M. Zikmund spolu s dalšími zlínskými přáteli v hledišti košíckého kul-

turního domu, kde fandil Kašavě při finále IV. Celostátní soutěže folklorních souborů. Když soubor v následujících letech absolvoval zahraniční zájezdy, právě Miroslav Zikmund překládal korespondenci, podklady, programy z i do angličtiny, němčiny, francouzštiny a španělštiny. Ve své vile několikrát přijal členy souboru k přátelskému povídání o cizích zemích a jeho cestách. Byl pravidelným návštěvníkem lukovských besed u cimbálu, balů a vystoupení Kašavy. Protože v době normalizace byl „neosoubou“, která nesměla cestovat, publikovat ani veřejně vystupovat, lukovskou besedu na počest slavných cestovatelů mohl doktor Pavlišník se souborem připravit až v roce 1992. Tam jim také kašavští „černosi“ (černoši) ústy Lojzy Holíka popřáli „do sta roků“. Pan Jiří Hanzelka odjel na svou poslední cestu v roce 2003. Panu Zikmundovi všichni a ze srdce přejeme „do dalších sta roků – živijó“!

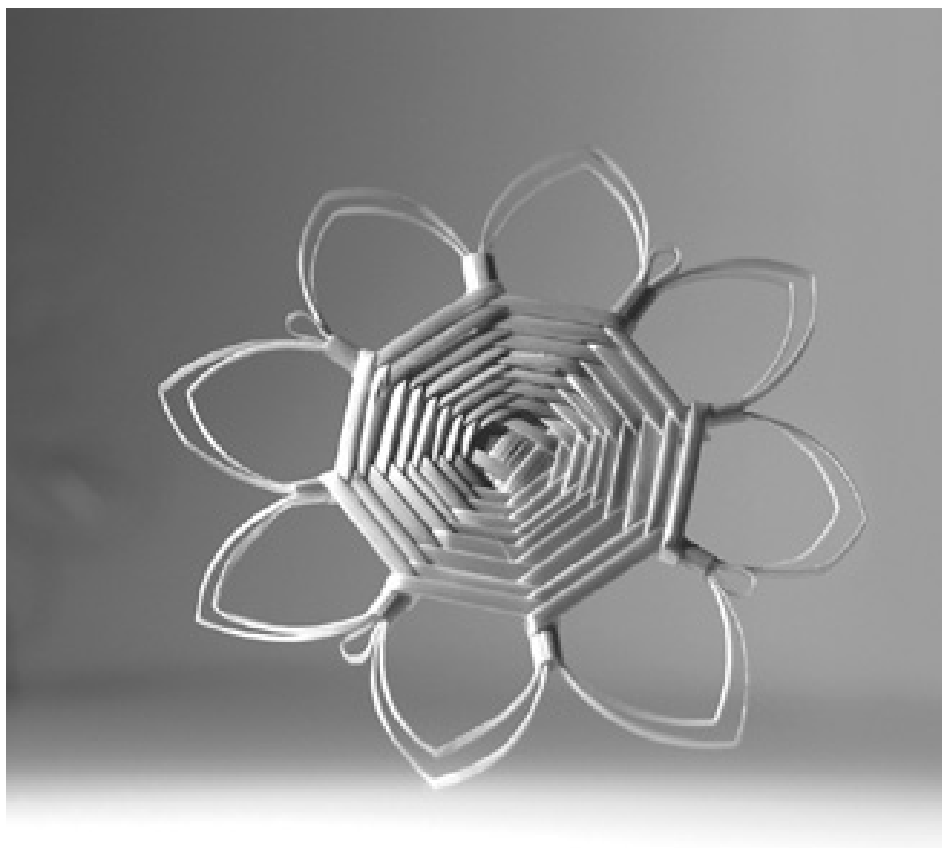

Ani letos jsme se nedočkali jen radostí, hned v dubnu přišel i smutek. Po dlouhé těžké nemoci nás opustila bývalá organizační vedoucí souboru **Zdenka Štefková**, kterou jsme podle dívčího jména přezdívali Baťka. Jako pracovnice Okresního kulturního střediska v Gottwaldově dostala Kašavu „do referátu“. Úřední vztah však brzy přerostl v přátelský a už v roce 1979 se Baťka stala organizační vedoucí souboru. I díky její pracovitosti a preciznosti byly souborové akce (vystoupení, zájezdy, schůze) vždy perfektně připravené. Její přátelství a optimistická povaha pomáhaly překonávat

i těžké chvíle v souborovém životě. Jen ti starší si dovedou představit, že organizační pokyny pro členy souboru se rozmnožovaly tajně po večerech na OKS, protože blány i stroje byly přísně kontrolovány, že formuláře pro vydání cestovních doložek na zahraniční zájezd se psaly přes kopírák (čtvermo!) na psacím stroji a musely být bez překlepů, proto se nočních brigád účastnili jen zdatní písaři, že přesvědčila tatínka, aby svou opečovávanou Škodu 100 poskytl na nutné převážení věcí a lidí na akce souboru. Jako příkladná organizační vedoucí věděla nejen co, kde, kdy soubor podniká, ale dokázala zajistit i všestranné zásobování. Proto jí také vděční souboráci říkali, že je naše „mama aj tata“. Aktivní činnost v Kašavě ukončila Zdenka s nástupem na mateřskou dovolenou koncem 80. let, přátelské vztahy se souborem ale přetrvaly.

Budeme na ni vzpomínat s láskou a úctou. Čest její památce.

VS Kašava

***Děkujeme Vám za Vaši přízeň
a přejeme hodně štěstí a zdraví
v novém roce 2020***

Valašský soubor Kašava, Mladá Kašava
a dětské folklorní souborky Fryštáček, Kašavjánek, Lukovjánek,
Maryjánek a Vínek

Obec Kašava

Obec Lukov

Město Fryšták

Mediální partner:

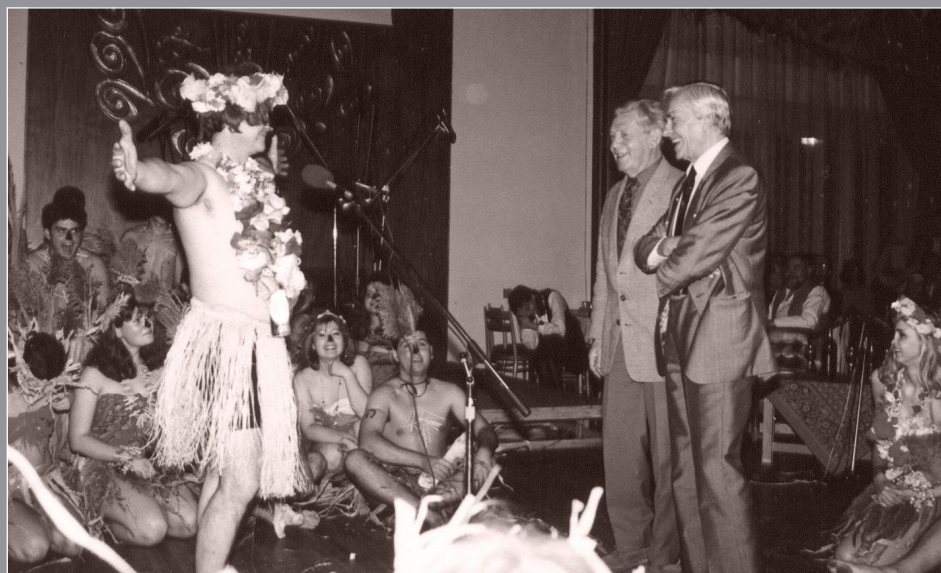

Autobusová doprava
Josef Dubovský

*Antonín Bařinka a první cimbálová muzika Kašavy (zcela vlevo zpěvák Josef Laža).
1984*

*Miroslav Zikmund a Jiří Hanzelka na besedě u cimbalu věnované této cestovatelské
dvojici. Lukov 1992*

Programový sborník 88. besedy u cimbálu Valašského souboru Kašava

Redakce: Lucie Uhlíková, Kristýna Kubičková, Petra Pavlišťíková,

Michal Preininger, Magdalena Preiningerová

Fotografie: archiv VS Kašava, účinkujících a jubilantů

Vydal: Valašský soubor Kašava, z. s., Zlín 2019

www.soubor-kasava.cz, info@soubor-kasava.cz

Tisk: Střední průmyslová škola polytechnická - Centrum odborné přípravy Zlín,
polygrafické obory

Odjezdy autobusů

0.15 Fryšták – Jižní Svahy – ZUŠ Štefánikova – nemocnice – Vysoká mez

1.30 Fryšták – Jižní Svahy – ZUŠ Štefánikova – nemocnice – Vysoká mez